

Stafnotitie

Diederik Boomsma, rapporteur voor de commissie OCW
voor het voorstel van Horizon Europe

Aan

Leden en plv. leden van de vaste commissie voor
Economische Zaken

Datum

8 mei 2026

Te betrekken bij

Procedurevergadering EZ 12 mei 2026

Rapporteursinbreng voor het tiende kaderprogramma voor kennis en innovatie, Horizon Europe

Inleiding

De vaste Kamercommissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) heeft op 4 december 2025 de leden Boomsma (JA21) en Rajkowski (VVD) [aangesteld](#) als EU-rapporteurs voor het tiende kaderprogramma voor kennis en innovatie, Horizon Europe. Vanwege het tijdelijk vertrek van het lid Rajkowski uit de Tweede Kamer worden de activiteiten door het lid Boomsma uitgevoerd. Het voorstel voor de Europese Onderzoeksruimtetwet wordt ook betrokken bij het rapporteurschap (publicatie 3^e kwartaal 2026). Het rapporteurschap moet enerzijds de informatiepositie van de commissie OCW en de Tweede Kamer versterken. Anderzijds moet het bijdragen aan het verbeteren van de behandeling van beide voorstellen binnen de commissie OCW.

Tijdens de [procedurevergadering](#) van 3 maart 2026 heeft de commissie EZ de huidige rapporteur aangeboden namens de commissie OCW een politiek neutrale inbreng te leveren aan het commissiedebat Raad Concurrentievermogen van 20 mei.

Op deze wijze wordt de commissie OCW in staat gesteld om voor het deel onderzoek van de

Beslispunt

Kunt u instemmen met de inbreng van EU-rapporteur voor Horizon Europe tijdens het commissiedebat Raad Concurrentievermogen op 20 mei 2026.

Raad van Concurrentievermogen, vanuit haar expertise en eigen perspectief, inbreng te leveren. De behandeling van onderhandelingen over Europese wetgeving over onderzoek vinden in de Tweede Kamer uitsluitend plaats in de commissie voor Economische Zaken. Een bijdrage namens commissie OCW is juist voor de Raad van Concurrentievermogen van 28 & 29 mei relevant gezien de verwachting is dat de Raad hier tot een gedeeltelijke algemene oriëntatie komt. Als het commissiedebat wordt omgezet in een schriftelijk overleg, zal onderstaande tekst als inbreng worden toegevoegd.

Uiteraard moedigt de rapporteur de rest van de commissieleden van commissie OCW voor deze en toekomstige raden aan om via hun eigen fractie politieke inbreng te leveren over het onderdeel onderzoek. Onderstaand treft u de inbreng die de rapporteur wilt doen. De inhoud is uitsluitend gebaseerd op de bevindingen van de rapporteur. Deze bevindingen zijn terug te lezen in het concept-tussentijdsverslag van dit rapporteurschap (bijlage 1). Dit verslag moet nog formeel worden voorgelegd aan commissie OCW.

Voorgestelde inbreng in commissiedebat Raad Concurrentievermogen (Interne Markt, Industrie en Onderzoek)

Uit de [tussentijdse evaluatie](#) van het huidige programma, Horizon Europe 2021-2027, blijkt dat iedere euro aan EU-bijdrage naar verwachting tot €11 aan bbp-groei oplevert in 2045. De bijdrage van het programma is niet alleen terug te zien in de bijdrage aan de Europese economie. Gesprekspartners vertelde tijdens een werkbezoek in Brussel dat Nederland in absolute aantallen momenteel de op drie na grootste ontvanger is van de middelen uit Horizon Europe 2021-2027. Als je het afzet tegen de bevolkingsomvang staat Nederland volgens hen op nummer één. Het programma is daarom voor het Nederlands onderzoek en innovatie van groot belang.

Namens commissie Onderwijs, Cultuur en Wetenschap benadruk ik als rapporteur het belang van het programma. Mede daarom kan ik de uitnodiging van commissie voor Economische Zaken om als rapporteur inbreng te leveren op dit onderdeel ten zeerste waarderen. Ik ben tijdens een werkbezoek in Brussel in gesprek gegaan met verschillende actoren om meer inzicht te krijgen in het voorstel en de aandachtspunten. Hier sprak ik met experts bij de Europese Commissie, het Europees Parlement, de Nederlandse Permenente vertegenwoordiging bij de Europese Unie en vertegenwoordigers van Neth-ER (*Netherlands House of Education and Research*). Uit mijn gesprekken daar haal ik nu specifiek enkele punten met bijbehorende vragen aan de minister.

Budget

De Europese Commissie stelt voor een budget van €175 miljard beschikbaar te stellen voor Horizon Europe. Dat is bijna een verdubbeling van het oorspronkelijke budget van het huidige programma van €95,5 miljard. In het [conceptrapport](#) van de rapporteur Christian Ehler in het Europees Parlement wordt in lijn met de aanbevelingen van de expertgroep onder leiding van Manuel Heitor ingezet op een budget van €220 miljard. Het belang van een degelijk bedrag voor het Nederlandse kennisveld werd benadrukt tijdens mijn werkbezoek aan Brussel.

Vraag

- Wat is de inzet van het kabinet in de MFK-onderhandelingen voor het budget van Horizon Europe? Is het kabinet van mening dat dit op het niveau van het commissievoorstel moet blijven

Duidelijkheid inhoud programma

Meerdere lidstaten hebben zich in de Raad uitgesproken over onduidelijkheden in het voorstel van de Europese Commissie. In de onderhandelingen lijkt de Europese Commissie onvoldoende transparant te zijn over hoe het programma er precies uit komt te zien. Dit gebrek aan transparantie zou ook vragen op leveren bij kennisinstellingen.

Vraag

- Kan de minister aangeven of Nederland kan instemmen met de gedeeltelijke algemene oriëntatie zolang er op bepaalde onderdelen nog onvoldoende duidelijkheid is vanuit de Europese Commissie?

Samenhang met het Europees fonds voor Concurrentievermogen (ECF)

Samenhang met het ECF is één van de grote vraagstukken in de onderhandelingen. Er is in de Raadsonderhandelingen veel discussie over de samenhang tussen Horizon Europe en het ECF, en de *governance*-structuur hierbij.

Vraag

- In welke mate zet de minister zich in de onderhandelingen in om de zelfstandigheid van de *governance*-structuur van Horizon Europe ten opzichte van het ECF te waarborgen?
- Ziet de minister onderdelen die hierop aangepast moeten worden?

Excellentie tegenover *widening*

Een ander belangrijk discussiepunt is over de vraag of de focus van het programma moet liggen op excellentie (het beste onderzoek en de beste onderzoekers) of de geografische spreiding (*widening*) van deelname aan Horizon Europe binnen de Europese Unie. Nederland is een voorstander van excellentie als leidend criterium. Sommige landen hebben een voorkeur voor een geografische verdeelsleutel voor de verdeling van middelen. Het risico voor Nederland is dat de financiële focus op excellentie daarmee afneemt.

Vraag

- Wat is de balans in de discussie over het onderdeel *widening* tegenover excellentie op dit moment in de Raad?

Inhoud van de jaarlijkse werkprogramma's

De Europese Commissie lichtte toe gebruik te willen maken van een observatorium voor opkomende technologieën om nieuwe technologieën in beeld te brengen en aan de hand daarvan kunnen bepalen welke onderwerpen in de jaarlijkse werkprogramma's moeten worden opgenomen.

Vraag

- Zal de minister er in de Raad op aandringen om snel verduidelijking te krijgen hoe de EC dit wil vormgeven?

Lump-sumvergoedingen

Het Commissievoorstel zet in op een lump-sumvergoeding. Het kabinet vindt dat lump-sumbetalingen niet altijd de standaard hoeven te zijn, hierbij moeten uitzonderingen mogelijk blijven. Toch stellen sommigen dat deze vorm, voornamelijk voor personeelskosten, nadelig kan zijn voor lidstaten als Nederland onder andere omdat door de hoge lonen deze vorm van betaling ontoereikend kan zijn.

Vraag

- Kan de minister toelichten voor welke onderdelen de minister uitzonderingen zou willen? Kan het kabinet hier medestanders vinden?

Dual Use

De inzet van Horizon Europe voor *dual-use* onderzoeken in het Commissievoorstel wordt breed gesteund. Er is wel discussie over waar en hoe *dual-use* onderzoek moet worden ingezet. Zo leidt de inzet op *dual-use*-onderzoek onder kennisinstellingen tot veel discussie en onduidelijkheid over of dit kan leiden tot andere regels voor export, kennisveiligheid en *compliance* en het ontbreken van een definitie van *dual-use* onderzoek.

Vraag

- Neemt de minister de zorgen van kennisinstellingen met betrekking tot nieuwe regels voor *dual-use* onderzoek met betrekking tot export, kennisveiligheid en *compliance* mee in de raadsonderhandelingen?

Open science & kennisveiligheid

De Europese Commissie zet ook in op *open science* en internationale samenwerking (*as open as possible, as closed as necessary*). De gesprekspartners bij de Commissie gaven aan dat de doelstelling voor *open science* met name zit in het openstellen van resultaten. Voor *open science* zijn volgens Neth-ER in de huidige tekst onvoldoende specifieke regels opgenomen in het kader van kennisveiligheid.

Vraagsuggesties

- Wat is het standpunt van het kabinet met betrekking tot het opnemen van regels over *open science* met het oog op kennisveiligheid? Zijn er wijzigingen nodig in het voorstel om waarborgen in te bouwen?
- Ziet het kabinet in het kader van Europese samenwerking in onderzoek en innovatie noodzaak voor Europese maatregelen voor kennisveiligheid, zoals in de Europese Onderzoeksruimtetwet?